

Ocena działalności Grupy Kapitałowej ING Banku
Śląskiego S.A. w 2019 roku sporządzona przez Radę
Nadzorczą

W 2019 roku polska gospodarka zaczęła spowalniać w reakcji na globalne pogorszenie koniunktury, które rozpoczęło się rok wcześniej m.in. na skutek wojen handlowych. Dynamika PKB obniżyła się z 5,1% w 2018 roku do 4,0% w 2019 roku. Niezmiennie głównym motorem wzrostu PKB pozostał popyt wewnętrzny. W całym 2019 roku wydatki gospodarstw domowych wzrosły o 3,9% r/r. W ostatnim kwartale jednak ich wzrost spowolnił do 3,4% r/r, mimo impulsu ze strony rosnących transferów społecznych. W drugiej połowie roku rząd rozszerzył program 500+ na pierwsze dziecko, a następnie obniżył efektywną stawkę podatku od dochodów osobistych. Równolegle gospodarstwa domowe zwiększyły jednak stopę oszczędzania (m.in. kupując obligacje detaliczne skarbu państwa). Nakłady inwestycyjne na środki trwałe w całym 2019 roku wzrosły o 7,8% r/r i również wykazywały tendencję spadkową. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w spadku popytu firm na kredyty (ich dynamika spadła o ponad połowę w porównaniu z 2018 rokiem).

W 2019 roku zdecydowanie przyspieszyła inflacja, z przeciętnie 1,2% r/r w pierwszym kwartale do 3,4% r/r w ostatnim miesiącu roku. Wzrost był spowodowany mieszanką czynników podażowych (wzrost kosztów pracy i cen energii) oraz popytowych (rosnące wydatki konsumpcyjne). Mimo to, Rada Polityki Pieniężnej nie zareagowała podwyższeniem stóp procentowych, argumentując że mogłoby to pogłębić spowolnienie koniunktury. Głównym czynnikiem zmienności złotego był wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) dotyczący walutowych kredytów hipotecznych. EUR/PLN zakończył jednak rok na nieznacznie niższym poziomie (4,26) niż go rozpoczął (4,30).

Poza otoczeniem makroekonomicznym, na wyniki sektora bankowego miały również bardzo duży wpływ wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (TSUE) w zakresie dwóch spraw: pierwszej dotyczącej walutowych kredytów hipotecznych, a drugi w zakresie spłacenia przez konsumenta kredytu konsumpcyjnego przed kontraktowym czasem zapadalności. W zakresie walutowych kredytów hipotecznych oczekiwania regulatorów oraz audytorów spowodowały, że banki oszacowały poziom rezerw na ryzyko portfelowe walutowych kredytów hipotecznych. Drugi wyrok TSUE ma kilka konsekwencji dla sektora bankowego, począwszy od umożliwienia klientom, którzy przedpłacili taki kredyt w przeszłości, złożenia reklamacji z prośbą o zwrot części pobranej przez bank prowizji, poprzez bieżące rozliczanie się z klientami, którzy spłacają kredyt przed terminem jego zapadalności, a kończąc na dostosowaniu ofert produktowej. W 2019 roku rentowność sektora bankowego został też negatywnie dotknięta poprzez znaczący wzrost kosztów regulacyjnych, w tym BFG (+26,9% r/r) oraz KNF (ok +64% r/r). Dużym wydarzeniem dla sektora bankowego (nie tylko w Polsce) było wejście w życie przepisów związanych z PSD 2 (ang. *Payment Services Directive*), która poza obowiązkami dla podmiotów regulowanych (np. silnego uwierzytelnienia) daje także możliwości związane z otwartą bankowością.

W 2019 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. osiągnęła zysk netto w wysokości 1 658,7 mln zł wobec 1 523,8 mln zł w 2018 roku (wzrost o 9%). Podobnie jak w latach poprzednich, poprawa wyniku netto została osiągnięta dzięki rosnącym przychodom. W 2019 roku wynik na działalności bankowej wzrósł o 557,1 mln zł (11%) do poziomu 5 789,8 mln zł wobec 5 232,7 mln zł w poprzednim roku. Głównym czynnikiem był wzrost wyniku z tytułu odsetek o 14% r/r. Było to możliwe dzięki wyższym

wolumenom biznesowym oraz utrzymaniu marży odsetkowej. Wynik z tytułu prowizji zwiększył się o 5% - głównie za sprawą opłat i prowizji związanych z kartami płatniczymi.

Wyższy wynik na działalności bankowej zostały częściowo skonsumowany poprzez przyrost poziomu kosztów Grupy. Koszty Grupy Kapitałowej Banku zwiększyły się o 7% r/r do 2 497,4 mln zł z powodów wyższych kosztów osobowych (+9% r/r) oraz kosztów regulacyjnych (łącznie koszty BFG i KNF wzrosły o 24% r/r); wzrost kosztu ryzyka o 104,6 mln zł (o 21% r/r) do 605,5 mln zł spowodowany przez relatywnie wyższe odpisy w segmencie korporacyjnym oraz przyrost całego portfela kredytowego. Podobnie jak rok wcześniej, na saldo rezerw miały również wpływ transakcje sprzedaży wierzytelności. Obniżyły one saldo o 32,3 mln zł względem 26,7 mln zł w 2018 roku. Saldo odpisów w relacji do portfela należności kredytowych brutto wyniósł 0,54% w 2019 roku (0,52% w 2018 roku). Na koniec grudnia 2019 roku kredyty i inne należności w Etapie 3 (najbardziej zagrożone) stanowiły 3,0% portfela należności brutto wycenianych wg zamortyzowanego kosztu. Wskaźnik pokrycia rezerwami kredytów i innych należności w Etapie 3 wyniósł 54,1%. Konsekwencją wzrostu sumy bilansowej (+12% r/r) był też wzrost kosztów związanym z tzw. podatkiem bankowym (+17% r/r). W 2019 roku Grupa odprowadziła o 61,9 mln zł więcej podatku od niektórych instytucji finansowych (tzw. podatek bankowy) niż w 2018 roku.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością Spółki, czuwając nad przestrzeganiem odpowiednich przepisów prawa dotyczących rachunkowości, finansów oraz sprawozdawczości spółek publicznych. Do kompetencji Rady Nadzorczej należy także nadzór nad procesami związanymi z zarządzaniem poszczególnymi rodzajami ryzyka w ING Banku Śląskim S.A. przy wsparciu Komitetu Ryzyka i Komitetu Audytu. Na podstawie rekomendacji tych Komitetów, Rada Nadzorcza akceptuje i zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem w działalności Banku, główne zasady polityki w tym zakresie, a także poziom apetytu na ryzyko. Ponadto, Rada Nadzorcza monitoruje poziom wykorzystania limitów wewnętrznych z perspektywy bieżącej strategii Banku.

Komitet Ryzyka zapewnia Radzie Nadzorczej wsparcie w zakresie monitorowania procesu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, ryzykiem płynności, ryzykiem kredytowym i ryzykiem rynkowym. Komitet pełni również nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem, a także nad: szacowaniem kapitału wewnętrznego, adekwatności kapitałowej oraz ryzyka modeli związanego z kapitałem i innych modeli. Komitet wyraża swoją opinię na temat całościowej gotowości Banku do podejmowania ryzyka w bieżącej i długoterminowej perspektywie.

Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej należy do zadań Komitetu Audytu. W tym kontekście, Komitet Audytu cyklicznie analizuje sprawozdania finansowe Banku oraz wyniki badania tych sprawozdań, przy czym Przewodniczący Komitetu Audytu - będący zarazem Przewodniczącym Rady Nadzorczej i członkiem niezależnym Rady - odbywa cykliczne spotkania z Wiceprezes Zarządu nadzorującą Pion CFO, podczas których zapoznaje się z okresowymi wynikami finansowymi Banku przed ich publikacją. Komitet Audytu analizuje także wyniki prac podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, czuwając nad jego niezależnością i efektywnością. Ponadto, Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego, a także dokonuje

oceny skuteczności środków stosowanych w celu ograniczania ryzyka braku zgodności oraz oceny jakości zarządzania tym ryzykiem.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje także Komitet Wynagrodzeń i Nominacji, który monitoruje m.in. sytuację na rynku pracy pod względem wynagrodzeń, procesy rotacji pracowników, a także wyniki badań ich satysfakcji. Komitet regularnie monitoruje system wynagrodzeń funkcjonujący w Banku, w tym politykę płacową i premiovą. W 2019 roku Komitet przeprowadził także ocenę adekwatności członków powołanej na nową kadencję Rady Nadzorczej (w tym również ocenę kolegiálną) oraz ocenę nowych członków Zarządu w oparciu o wyniki oceny adekwatności przeprowadzonej przez podmiot zewnętrzny. W konsekwencji Komitet postanowił zarekomendować Radzie Nadzorczej powołanie nowego członka Zarządu – Wiceprezesa Zarządu Banku odpowiedzialnego za Pion CIO oraz nowego członka Zarządu – Wiceprezesa Zarządu Banku odpowiedzialnej za Pion CRO. Zważywszy, że powołanie na członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion CRO wymaga uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego, stosowna Uchwała Rady Nadzorczej wejdzie w życie pod warunkiem uzyskania zgody Komisji, i będzie skuteczna z dniem wyrażenia tej zgody, nie wcześniej jednak niż z dniem 1 kwietnia 2020 roku. Komitet dokonał także oceny kolegiálnej Zarządu w składzie uwzględniającym nowo powołanych członków Zarządu.

Zdaniem Rady Nadzorczej, system zarządzania ryzykiem w Grupie ING Banku Śląskiego S.A. obejmuje wszystkie istotne rodzaje ryzyka, a w procesach ich identyfikacji, pomiaru, zarządzania i raportowania wykorzystywane są instrumenty i techniki właściwe dla danego rodzaju ryzyka. W 2019 roku ING Bank Śląski S.A. spełniał wszystkie wymogi bezpiecznego działania i adekwatności kapitałowej, a w szczególności:

- prowadził ostrożną politykę kredytową. Procesy i procedury kredytowe były zgodne z wymogami nadzorczymi i z najlepszymi wzorcami występującymi na rynku. W 2019 roku Bank uwzględniał w swej polityce kredytowej sytuację występującą w gospodarce i stosował zaostrzone procedury w odniesieniu do branż generujących podwyższony poziom ryzyka. Bank posiadał zdywersyfikowany portfel kredytowy, w którym znaczny udział posiadały wysokiej jakości kredyty udzielone podmiotom gospodarczym. W skali Grupy Kapitałowej Banku należności kredytowe w Etapie 3 stanowiły 3,0% całości zaangażowania brutto (wyceniane wg zamortyzowanego kosztu), czyli istotnie mniej niż średnio w całym sektorze bankowym (5,9%).
- posiadał spełniające najwyższe standardy rynkowe procedury i systemy w obszarze zarządzania ryzykiem rynkowym (m.in. stopy procentowej oraz walutowym). W ciągu 2019 roku aktywnie zarządzano poszczególnymi kategoriami ryzyka rynkowego tak, aby ich poziom mieścił się w granicach obowiązujących w Banku limitów. Bank posiada zrównoważoną pod względem walutowym strukturę bilansu, m.in. charakteryzującą się niskim udziałem należności walutowych w ogólnych należnościach z tytułu kredytów hipotecznych.
- utrzymywał dobrą sytuację płynnościową. Na koniec 2019 roku relacja kredytów do depozytów ukształtowała się na poziomie 90,7%. Silną pozycję płynnościową Grupa zawdzięcza jednej

z największych wśród polskich banków – i stale rosnącej – bazie stabilnych depozytów gospodarstw domowych.

- dysponował adekwatnym poziomem kapitałów własnych, pozwalającym spełnić wymagania nadzorcze. W grudniu 2019 roku łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. ukształtował się na poziomie 16,87%, a współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie 14,41%.

Ponadto, funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej wystarczająco skutecznie zabezpiecza Bank przed nieoczekiwanymi zdarzeniami w zakresie udzielonego finansowania, ryzyka niefinansowego, ryzyka rynkowego, płynności czy adekwatności kapitałowej.

Oczekiwane dalszego spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego w 2020 roku (jako konsekwencja dalszego hamowania inwestycji, szczególnie publicznych, z uwagi na dalsze spowolnienie absorpcji środków z UE) może przyczynić się do spowolnienia akcji kredytowej oraz presji na koszt ryzyka, szczególnie w segmencie korporacyjnym. W konsekwencji, może to spowodować presję na współczynniki kapitałowe. W związku z tym, zdaniem Rady Nadzorczej, uwaga Banku powinna nadal być skoncentrowana na działaniach zwiększających jego bezpieczeństwo oraz konkurencyjność w zakresie produktów i jakości obsługi klientów, takich jak:

- adekwatne zarządzanie kapitałem w celu zapewnienia bezpiecznego wzrostu akcji kredytowej, jak również spełnienia wszystkich obecnych i przyszłych wymogów regulacyjnych.
- dalszy rozwój oferty produktowej oraz elektronicznych kanałów obsługi. W warunkach silnej konkurencji szansą na wzrost przychodów jest poszerzanie bazy klientów poprzez zdobywanie nowych oraz zwiększanie lojalności dotychczasowych. Polityka taka prowadzi do wyższych sald klientowskich oraz zwiększonej transakcyjności.
- zwiększenie akcji kredytowej, przy jednoczesnym zachowaniu zasad ostrożnej oceny ryzyka klientów. Takie podejście przyczyni się od utrzymania wysokiej jakości portfela oraz do wzrostu wyniku odsetkowego.
- utrzymanie odpowiedniego poziomu stabilnych depozytów. Zapewni to niezbędną płynność dla rozszerzania akcji kredytowej.
- dalsza poprawa efektywności kosztowej przy zachowaniu wysokiej jakości procesów poprzez optymalne wykorzystanie istniejących zasobów i korzyści płynących ze zwiększonej skali działania.

W ocenie Rady Nadzorczej, dotychczasowa strategia zwiększania skali działania realizowana przez Bank w ciągu ostatnich lat sprawdziła się, o czym świadczą osiągnięte wyniki finansowe i komercyjne. Dotychczasowy sukces strategii usprawiedliwia zamiar jej kontynuowania przez Bank w 2020 roku przy zachowaniu odpowiedniego poziomu kapitału.